

KNVB stelt functioneren Kwaliteitszorgsysteem ter discussie

Bond houdt hercertificering kunstgrasvelden onder eigen regie; marktpartijen waarschuwen voor toenemende complexiteit en stijgende kosten

De KNVB heeft besloten het proces van hercertificering van kunstgrasvelden nog niet onder te brengen in het Kwaliteitszorgsysteem. De aanleiding hiervoor is dat de huidige processen die onder het Kwaliteitszorgsysteem vallen nog niet soepel verlopen. In een rondetafelgesprek met sportbonden, aannemers, opdrachtgevers en adviseurs kwamen meerdere knelpunten aan het licht: van de beperkte capaciteit van het Kwaliteitszorgsysteem tot het steeds duurder worden van het systeem door complexiteit en regeldruk, zonder dat dit aantoonbaar leidt tot betere velden.

Auteur: Hein van Iersel

Hoewel niemand het belang van kwaliteitsborging in twijfel trekt, wordt duidelijk dat het systeem volgens velen is doorgeslagen wat betreft bureaucratie en onduidelijke verantwoordelijkheden. Er liepen twee rode draden door de discussie: enerzijds het besef dat alle betrokken partijen het uiteindelijk samen moeten rooien, anderzijds de aanwezigheid van een hardnekkige communicatiekloof. Wilco Zuidema (NOC*NSF): 'Als ik niet mail, krijg ik het verwijt dat ik niet communiceer;

als ik wel mail, wordt ons verweten dat we te veel mailen.' Opmerkelijk is dat marktpartijen die dagelijks betrokken zijn bij de aanleg van kunstgras amper weet hebben van bepaalde zaken. Bijvoorbeeld van de rol van Arko met het systeem Golazo, die voor het Kwaliteitszorgsysteem de regels in een overkoepelend systeem moet vastleggen.

Beperkte capaciteit NOC*NSF

Patrick Balemans (KNVB) stelt dat er bij

NOC*NSF op dit moment onvoldoende personeelscapaciteit is om het Kwaliteitszorgsysteem adequaat in te richten en aan te sturen. 'Het onderwerp is te groot voor de mankracht die er nu op zit. Zeker als je bedenkt dat het om meerdere sporten gaat', aldus Balemans. Onder andere daarom houdt de KNVB de regie over het hercertificeringsproces zelf in handen; de bond heeft hiervoor extra capaciteit beschikbaar. 'We willen het goed blijven regelen, dus houden we dit in eigen hand.'

‘Ik vraag me af hoe lang het duurt voordat bedrijven zeggen: Nederland? Laat maar zitten, dat is niet meer te doen’

Reinds roept op tot herbezinning. ‘De vraag is: waarom hebben we dit systeem destijds opgezet? Met welke doelstellingen? En lopen we daarmee nog steeds in lijn? Het lijkt erop dat we zijn afgedreven van het oorspronkelijke gedachtegoed.’

Een concreet knelpunt dat wordt benoemd, is de toenemende druk op gemeentebudgetten. Pascal van der Graaf (Viridas): ‘De kwaliteit die gevraagd wordt van de velden moet wel betaald worden. Voor steeds meer gemeenten wordt dat een uitdaging, wat leidt tot extra druk op de projectfinanciën.’

Zuidema benadrukt het belang van transparantie en eerlijke concurrentie. ‘We zitten met z’n allen in een driehoek: producent, opdrachtgever en sport. Dit moet zorgen voor een gelijkwaardige competitie, concurrentie en kwaliteit. Het doel is een level playing field. Daarom zijn alle stappen nu vastgelegd, want voorheen werden er zaken geregeld zonder grondslag. Overigens bestaat het Kwaliteitszorgsysteem feitelijk al sinds de jaren zeventig.’

Reinds merkt op dat de administratieve lasten voor producenten toenemen. ‘We moeten tegenwoordig meer testrapporten laten maken dan voorheen. Een kleine wijziging aan het product, zoals een andere backing of latexlaag, vereist meteen een nieuw rapport. Dat kost per stuk zo’n vijfduizend euro. Klanten klagen dat het allemaal steeds duurder wordt. Soms vraag ik me af wat de meerwaarde is van al die rapporten als ze de betaalbaarheid onder druk zetten.’

Bos bevestigt dat deze werkwijze verschilt van de vroegere, bedrijfsgebonden normen. Zuidema nuanceert dat: ‘Dat klopt, maar dat is vooral een probleem als je een product maar één keer verkoopt. Opdrachtgevers ontwerpen tegenwoordig vaak hun eigen producten. Dan moet elk veld individueel worden getest, ja.’

Procescertificering als alternatief voor eindmetingen

Tijdens de discussie is ook de roep te horen om af te stappen van de huidige praktijk van eindmetingen op sportvelden. Bos van Antea Sport is daar stellig over: ‘Wat mij betreft, stoppen we met die flauwekul van eindmetingen. Die voegen echt helemaal niks toe.’ Volgens hem is het zinvoller om vast te stellen of een veld is gebouwd volgens de gestelde voorschriften. Metingen zoals van de balrol, balstuit en schokabsorptie noemt hij te afhankelijk van weersomstandigheden en daarmee onvergelijkbaar met geconditioneerde laboratoriumtests. Marcel Bouwmeester van het Rijksvastgoedbedrijf onderschrijft dat: ‘Sommige metingen krijg je bijna niet meer goed uitgevoerd.’

‘We maken alleen maar nog meer extra kosten’, aldus Bos, die eraan toevoegt dat het verdienen model van certificerende instanties zoals Kiwa, SGS Intron en LaboSports helemaal niet hoeft te lijden onder een efficiëntere wijze van toetsing.

Van der Graaf: ‘Denk ook aan de discussies die je met verenigingen hebt als een veld nog niet is goedgekeurd. Er gebeurt iets, iemand heeft last van z’n knieën en dan ligt het toch weer aan het veld.’ Reinds maakt een vergelijking: ‘Als je pannenkoeken bakt met drie eieren, melk en melk, dan werkt het. De eerste mislukt misschien omdat de pan nog niet heet is, maar dat hoort bij het proces. Je moet het proces borgen, niet alleen het eindresultaat meten.’

Toenemende variatie en complexiteit

Volgens Van der Graaf wordt het systeem ook complexer door de manier waarop producten en specificaties op de markt worden gebracht. ‘We werken met een mineral fill-systeem waarbij de leverancier zegt: als je een bepaalde vezellengte wilt, moet je dat expliciet omschrijven, anders krijg je de kortere. Vorig jaar vroegen we dit systeem uit met een bepaalde

Complexiteit en regeldruk

Deelnemers signaleren dat de procedures en vereisten rondom veldkeuringen steeds ingewikkelder zijn geworden. Iedere kleine wijziging in opbouw of materiaal leidt tot een nieuw testrapport. ‘Elke backing, elke infill-variant betekent opnieuw testen. Dat jaagt de kosten omhoog’, aldus Bas Reinds (Domo Sports Grass). Zuidema: ‘Dat klopt: van ieder kunstgrassysteem, shockpad, kunstgras en infill, wordt een declaratie vereist. Dit komt overeen met de processen van internationale bonden zoals FIFA, FIH en World Rugby.’

Degelijk systeem

Reinds opent de discussie met de constatering dat het Kwaliteitszorgsysteem in de kern goed is opgezet. ‘In principe, in wezen, is het een degelijk systeem’, stelt hij. Tegelijkertijd merkt hij op dat de praktijk complexer is geworden. ‘Er zit een enorme hoeveelheid procedures, regelgeving en organisatie omheen. Daardoor ontstaat er een grote afstand tussen het systeem op papier en de dagelijkse praktijk op het veld. Daarnaast vraag ik mij af of de klanten het allemaal nog begrijpen.’

Businessplan

Gosewin Bos (Antea Sport) vraagt zich af of het oorspronkelijke businessplan nog wel klopt. ‘Als ik jullie zo hoor praten, klinkt het alsof het idee achter het systeem uit het oog is verloren.’

‘De kunstgrasmarkt wordt hierdoor wel een heel kleine wereld. Ik vraag me af hoe lang het duurt voordat bedrijven zeggen: Nederland? Laat maar zitten, dat is niet meer te doen’

vezellengte; nu is er ineens een nieuw type toegevoegd.’

Zuidema herkent dit als aanbestedingsprobleem: ‘Als jij een specifieke steen van een specifieke producent wilt, moet je ook heel precies omschrijven wat je nodig hebt: kleurcode, gradatie, dikte van de deklaag. Dat is bij sportvelden niet anders.’ Hij pleit voor een functionele benadering van aanbestedingen. ‘Als we in de uitvraag duidelijker formuleren waaraan een product functioneel moet voldoen, wordt het proces transparanter en beter beheersbaar.’

De variatie in infill-systemen maakt aanbesteden extra lastig. ‘Soms kiest de ene aanbieder voor mais, de andere voor kurk of olijf. Dan wil een gemeente bijvoorbeeld olijf, maar niet met 3 mm – nee, met 2,5. Dan sla je echt door’, aldus Reinds. ‘Dat schrikt jonge mensen ook af. Die zien dit soort discussies en denken: daar wil ik niet werken.’

MKI en marktverkleining

Tot slot wordt de vraag gesteld of de introductie van MKI-criteria (MKI staat voor ‘milieu-kostenindicator’) niet leidt tot een sterke inperking van het aanbod. Reinds denkt juist

Forumdiscussie

De forumdiscussie over het Kwaliteitszorgsysteem werd gehouden bij Domo Sports Grass in Apeldoorn en werd bijgewoond door:

Marcel Bouwmeester
Rijksvastgoedbedrijf

Wilko Zuidema
NOC*NSF

Bas Reinds
Domo Sports Grass

Patrick Balemans
KNVB

Gosewin Bos
Antea Sport

Pascal van der Graaf
Viridas

het tegenovergestelde: ‘Ik denk dat we gaan verdubbelen. En dan hebben we het nog niet over de kosten; die gaan exponentieel omhoog.’ Reinds uit zijn zorgen over de toekomst van de sector: ‘De kunstgrasmarkt wordt hierdoor wel een heel kleine wereld. Ik vraag me af hoe lang het duurt voordat bedrijven zeggen: Nederland? Laat maar zitten, dat is niet meer te doen. Dan heb ik het nog niet eens over de extreme garantie-eisen die erbij komen. Het wordt zoveel dat ik me soms afvraag: hoe lang houden we dit nog vol?’

Zuidema wil dit graag nuanceren: ‘Wij denken juist dat dit helpt om minder producten op de lijst te krijgen. Het kost geld om een MKI te bepalen; producenten moeten dus kiezen welke producten ze gaan voeren. De kans bestaat dat zij dan niet op elke aanbesteding superconcurrerend kunnen inschrijven, omdat de tijd en de kosten niet opwegen tegen de kans op het aannemen van een werk.’

KNVB kiest eigen koers, maar zoekt samenwerking

De KNVB benadrukt zich constructief te willen opstellen en wil samen met andere stakeholders het gesprek over verbetering aangaan.

Tegelijkertijd kiest de bond ervoor om de regie over het eigen deel van het proces – hercertificering van velden – zelfstandig op te pakken. Het rondetafelgesprek vormt daarmee niet alleen een kritiekmoment, maar ook een aanzet tot herbezinning.

Reinds: ‘Je zou de communicatie kunnen verbeteren door eens per jaar een congres te organiseren waar je alle nieuwe regels kunt introduceren. Dan hoeven wij niet het jaar door te worden gebombardeerd met nieuwe regels en uitzonderingen.’

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!